

## СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

### ТЕХНОЛОГІЯ НАРОДНОЇ ТА СУЧАСНОЇ ВИШИВКИ

#### КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ВИКЛАДАЧА:

**Олексюк Марія Петрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій КОГПА ім. Тараса Шевченка, викладач Технологічного практикуму, Практикуму з художньої обробки матеріалів.

Е-mail викладача

[oleksjuk.marja@ukr.net](mailto:oleksjuk.marja@ukr.net)

Розклад консультацій

Очні / дистанційні консультації (середа)

Час проведення

16.00 – 17.00

Місце проведення

96 ауд.

Досвід роботи за фахом – 20 років. Автор понад 40 наукових та науково-методичних праць, у тому числі навчально-методичних посібників та публікацій у зарубіжних виданнях.

#### ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

ОК Технологія народної та сучасної вишивки – вибірковий компонент освітньо-професійної програми Трудове навчання та технології. Інформатика для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Обсяг курсу – 4 кредити ЄКТС, 120 год.

Підсумковий контроль – **залік**.

Мета та цілі курсу.

**Мета курсу** «Технологія народної та сучасної вишивки». В межах навчальної дисципліни забезпечується набуття здобувачами вищої освіти практичних навичок щодо використання в процесі проектної діяльності технології української народної та сучасної вишивки. Предметом навчання є вивчення провідних технік вишивки у її традиційних формах та за допомогою сучасних технологій їх створення. У процесі навчання здобувачі вищої освіти розуміють художні й технологічні особливості різних виробів інтер'єрного призначення оздоблених вишивкою. Також відбувається і знайомство з провідними регіональними центрами й осередками української народної та сучасної вишивки.

Головна мета ОК – набуття системних теоретичних знань про народну вишивку України та сучасні тенденції цього ремесла. Формування практичних навичок самостійного художнього аналізу витворів народного мистецтва; створення власних вишитих надбань, що відіграють важливу роль у формуванні професіоналізму та поваги до традиційної народної художньої творчості.

**Завдання дисципліни:**

Опанування дисципліни дозволить сформувати теоретичні знання та розвивати власне естетичне бачення про основні види, техніки та специфіку народної української вишивки, традиції, що формувались у її розвитку та

сучасні особливості її створення; набути теоретичних знань про особливості та властивості матеріалів, технік, які мали і мають розвиток у народному мистецтві України; сформувані практичні навички та уміння використовувати традиційні техніки народної вишивки із сучасними в одному виробі мистецтва.

**Інтегральна компетентність:** здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

**Загальні компетентності,** що формуються у здобувачів у процесі вивчення навчальної дисципліни:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Здатність розробляти виявляти, ставити і розв'язувати проблеми та управляти проектами.

ЗК 8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

**Спеціальні (фахові) компетентності,** що формуються у здобувачів у процесі вивчення навчальної дисципліни:

ФК6. Здатність до графічного та вербального опису проекту, розроблення проектно-конструкторської документації, внесення й оформлення змін у зв'язку з корективами, які виникають у процесі реалізації проекту в матеріалі.

ФК7. Здатність застосовувати знання сучасної техніки та технології, графічної грамотності, практичні вміння та навички проектно-конструкторської, виробничої діяльності при розробці об'єктів практичної діяльності учнів.

ФК8. Здатність планувати технологічні процеси та проектувати із використанням сучасних комп'ютерних технологій об'єкти технологічної діяльності.

ФК13. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проектів, підготовки аналітичної звітної документації, презентацій.

ФК16. Здатність до творчого процесу: генерування ідей, висування гіпотез, асоціативного мислення тощо.

**Програмні результати:**

ПРН13. Володіння знаннями, уміннями і навичками застосування сучасних інформаційно-комп'ютерних технологій.

ПРН18. Уміння застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН20. Уміння застосовувати закони науки і техніки у процесі навчальної роботи та проектно-технологічної діяльності.

## **Навчальний контент.**

### ***ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.***

**Тема 1.** Технологія виконання групи простих декоративних швів (шов «дзюбанка», «петелька», «стебловий шов», «козлик», «ланцюжок», «вузлики»). Види конструкційних матеріалів, які застосовуються для художньої обробки виробів з тканини (бавовняні, льняні, шовкові). Інструменти для вишивання.

**Тема 2.** Технологія вишивання виробу початковими декоративними швами. Безпека праці при виконанні ручних робіт.

**Тема 3.** Технологія виконання групи лічильних швів (шов «штапівка», шов «оксамитовий», «верхоплут», «прямий хрестик», «косий хрестик», «болгарський хрестик», «лічильна гладь», «занизування»). Види матеріалів, які застосовуються для вишивання лічильними швами. Інструменти для вишивання.

**Тема 4.** Технологія вишивання виробу інтер'єрного призначення лічильними швами. Безпека праці при виконанні ручних робіт.

**Тема 5.** Технологія виконання групи вільних (художніх) швів (гладь проста, штрихова, двостороння з настилом, декоративна, біла гладь, прорізна, полтавська. Види матеріалів, які застосовуються для вишивання вільними швами. Інструменти для вишивання.

**Тема 6.** Технологія вишивання виробу (серветка, хустинка, доріжка, рушничок, елементи одягу) вільними швами. Безпека праці при виконанні ручних робіт.

### ***ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.***

**Тема 7.** Використання кольорів в орнаментах вишивки. Використання сучасних технік вишивання. Характеристика матеріалів, інструментів, пристосувань. Правила техніки безпеки.

**Тема 8.** Вишивка шовковими стрічками. Вишивання декоративних швів, французьких вузликів, японських стібків.

**Тема 9.** Мотиви орнаменту. Об'ємна вишивка, її особливості. Матеріали та пристосування.

**Тема 10.** Виконання діамантової вишивки. Розробка схем-принтів, підбирання кольорової гами.

**Тема 11.** Розробка дизайн-концепції з використанням бісерної вишивки.

**Тема 12.** Розробка дизайн-концепції з використанням етнічних мотивів української народної та сучасної вишивки.

**Тема 13.** Оформлення вишитих виробів. Догляд за ними та реставрація.

**Тема 14.** Виконання проектної частини (розробка та виконання творчого проекту за власним задумом, виконуючи поєднання різних технік вишивки).

### **Передумови для вивчення дисципліни**

Пререквізити: (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями): з дисциплін «Художнє проектування», «Основи дизайну», «Декоративно-ужиткове мистецтво». Вміння оздоблювати вироби інтер'єрного призначення за допомогою різних технік вишивки; використовувати мотиви, орнаменти для відображення цінностей народних традицій та культури в розробці художньо-проектних вирішень. Вміння використовувати методики проектування дизайн-об'єктів в сучасному та народному відтворенні.

### **Методи навчання:**

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності: пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування, демонстрування, самостійне спостереження;

- методи стимулювання навчальної діяльності: навчальна дискусія, забезпечення успіху в навчанні, створення ситуації інтересу у процесі викладення, створення ситуації новизни, опора на життєвий досвід студента, стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні;

- методи контролю і самоконтролю у навчанні: письмовий, тестовий, самоконтроль і самооцінка.

**Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):** лекції, лабораторні заняття, які проводяться у звичайних аудиторіях та майстерні з обробки тканини та волокнистих матеріалів, творчі проекти.

**Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:** комп'ютери, графо проектор, мультимедійне обладнання, текстильні матеріали, набори голок для вишивання, пристосування.

**Методи контролю.** Письмовий звіт до лабораторної роботи, усне опитування, виконання проектів, презентація робіт.

**Підсумковий контроль.** Залік.

### **ПОЛІТИКА КУРСУ**

**Відвідування занять.** Відвідування занять є обов'язковим. Допускаються пропуски занять з поважних причин. Для успішного засвоєння програмного матеріалу студент зобов'язаний самостійно вивчити матеріал пропущеного заняття; конструктивно підтримувати зворотній зв'язок на всіх заняттях; дотримуватись дедлайнів у виконанні завдань; брати участь у контрольних заходах (поточний, підсумковий контроль).

### **Відпрацювання пропущених занять.**

Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття. Заняття відпрацьовується під час консультації викладача. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

## Академічна доброчесність

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями.

Будь-яке копіювання або відтворення результатів чужої праці кваліфікується як порушення норм і правил академічної доброчесності та передбачає притягнення винного до відповідальності у порядку, визначеному Положенням про академічну доброчесність в КОГПА ім. Тараса Шевченка, Положенням про запобігання плагіату та впровадження практики належного цитування у навчальному процесі КОГПА ім. Тараса Шевченка.

Зарахування результатів неформальної освіти. Відповідно до положення Академії про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (<http://www.kogpi.edu.te.ua/images/stories/Henrikh/polozhennya-pro-neformalnuosvitu.pdf>), може бути здійснено зарахування окремих компонентів навчальної дисципліни із представленням відповідних підтверджуючих документів (сертифікатів курсів, тренінгів, вебінарів тощо), за відповідною заявою здобувача вищої освіти. Визнання результатів навчання, отриманих шляхом неформальної освіти, відбувається у семестрі, що передує вивченню дисципліни

## РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Белова. Ю.Ю. Практикум у навчальних майстернях з обслуговуючої праці. Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. Ю.Ю. Белова, Л.Й. Дікарева, Л.В. Лазаренко. Бердянськ : БДПУ, 2011. 506 с.
2. Денисенко Л.І. Азбука домашнього господарювання. Навч. посібник з трудового навчання для учнів 5-9 класів. Київ : А.С.К., 2003 208 с.
3. Мамус Г. М. Основи технології виготовлення швейних виробів : практикум. Тернопіль : Вид-во Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка, 2005. 86 с.
4. Українське народне декоративне мистецтво: навчальний посібник Р.В. Захарчук-Чугай, Є.А. Антонович. Київ: Знання, 2012. 342 с.
5. Щербаківський В.Д. Українське народне мистецтво. Кн. 3 Орнаментация української хати. Рим: 1980. 104 с.
6. Українська вишивка : альбом / авт. тексту та упоряд. Т. Кара-Васильєва. Київ: Мистецтво, 1993, 264 с.

### Додаткова:

1. Данченко О. С. Невмируще джерело : Бесіди про українське народне мистецтво. Київ : Мистецтво, 1975. 191 с.
2. Матейко К. Український народний одяг: Етнографічний словник. Київ: Наукова Думка, 1996. 196 с.
3. Прикрась свійдім. Л.П. Гура, Л.Є. Жоголь, Н.М. Ісупова. Київ :

Техніка, 1990. 168 с.

4. Сидорович С.Й. Художня тканина Західних областей. Київ. Наукова думка, 1989 р. 160 с.

**Додаткові інформаційні ресурси (інтернет ресурси):**

1. <http://www.nbu.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.
2. [www.nibu.kiev.ua/](http://www.nibu.kiev.ua/) Національна історична бібліотека України
3. <http://library.nakkkim.edu.ua/> електронний каталог Національноакадемії керівних кадрів культури і мистецтв
4. <http://www.etnolog.org.ua/> Інститут мистецтвознавства фольклористики та етнології ім. М.Т. Рильського НАН України
5. <http://nplu.org/article.php?id=2> – Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого.